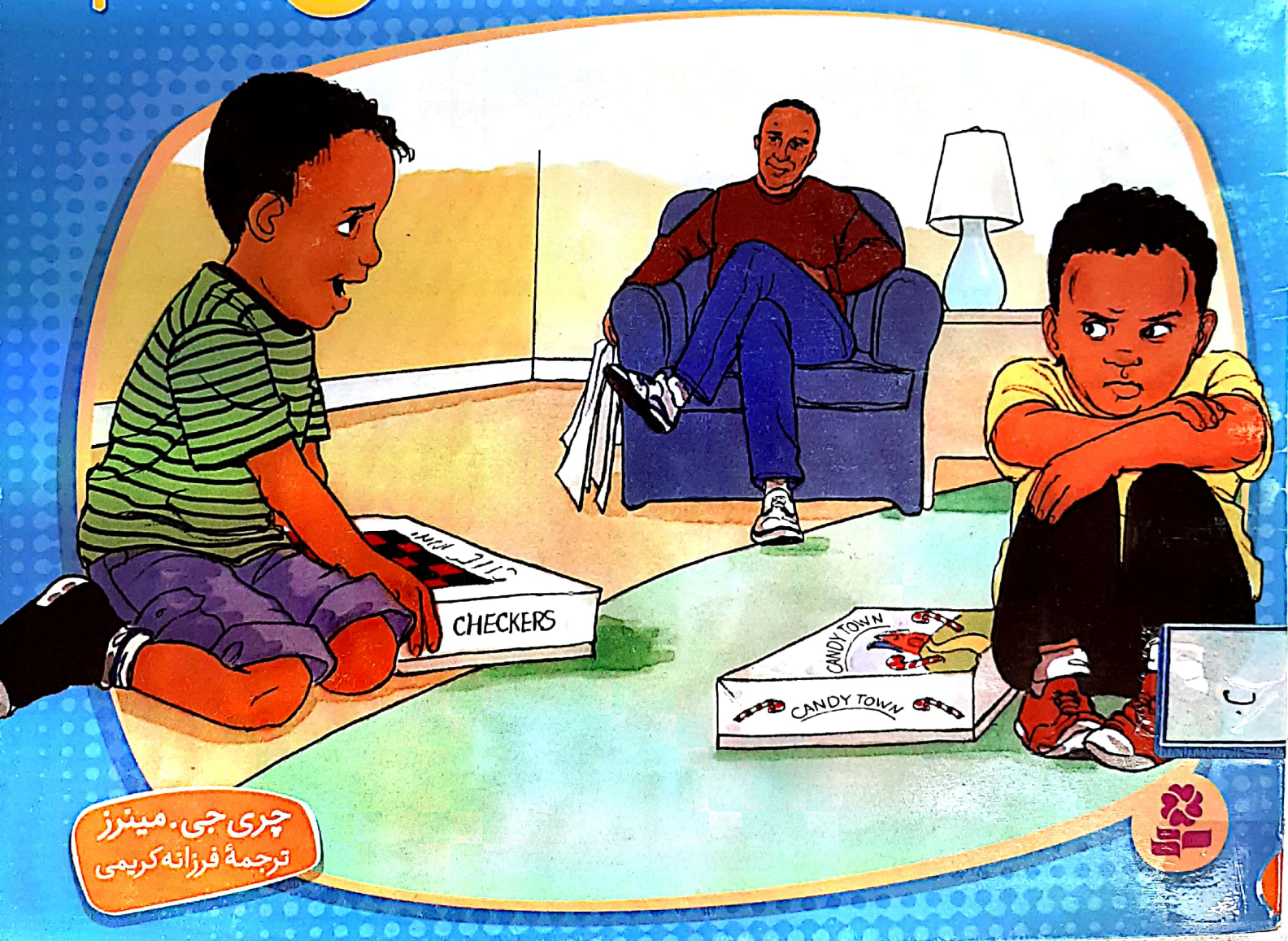

بیشتر یادگیری
عملی برای بزرگ ترها

با گفت و گو مشکل را حل کنیم

با هم بودن
را یاد بگیریم

چری جی. مینرز
ترجمه فرزانه کریمی

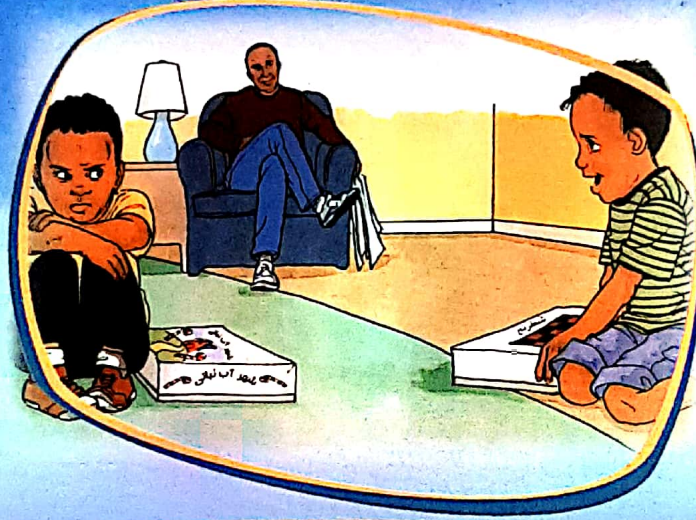

به نام خدا

با گفت و گو مشکل را حل کنیم

با هم بودن
را یاد بگیریم

یادبیشترمهادهایی
عملی برای بزرگ ترها

چری جی. مینرز
ترجمه فرزانه کریمی

واحد کودکان و نوجوانان
مؤسسه انتشارات قدیانی

www.ghadyani.ir

تلفن: ۶۶۴۰۲۲۴۱ (خط ۵) • دورنگار: ۶۶۴۰۲۲۴۴

با گفت و گو مشکل را حل کنیم

با هم بودن را یاد بگیریم - ۹

• چری جی. مینرز • مترجم: فرزانه کریمی

• تصویرگر: مردیت جانسون

• اجرای جلد: حسین نیلچیان • صفحہ آرا: مهتاب یعقوبی

• زیر نظر شورای بررسی

• چاپ اول: ۱۳۸۶ • تعداد: ۵۵۰۰ نسخه

• شابک: ۹۶۴ - ۵۳۶ - ۱۲۷ - ۳ - ۹۶۴ - ۵۳۶ - ۱۲۷ - ۳ - ۹۶۴ - ۵۳۶ - ۱۲۷ - ۳

• کد: ۸۶/۱۱۹۴

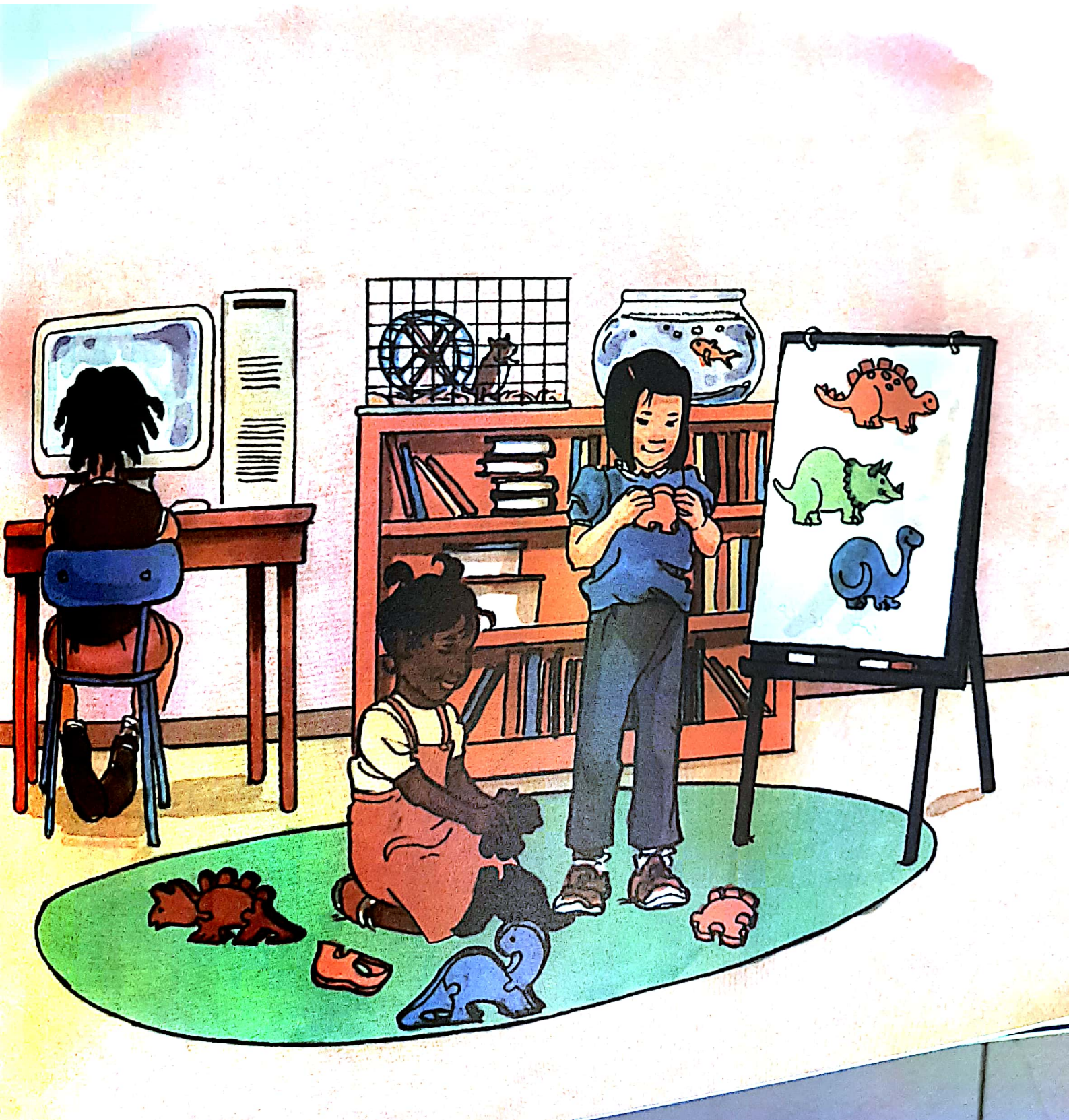
• چاپ و صحافی: چاپخانه قدیانی، تهران

• کلیه حقوق محفوظ است.

۱۱۰۰ تومان

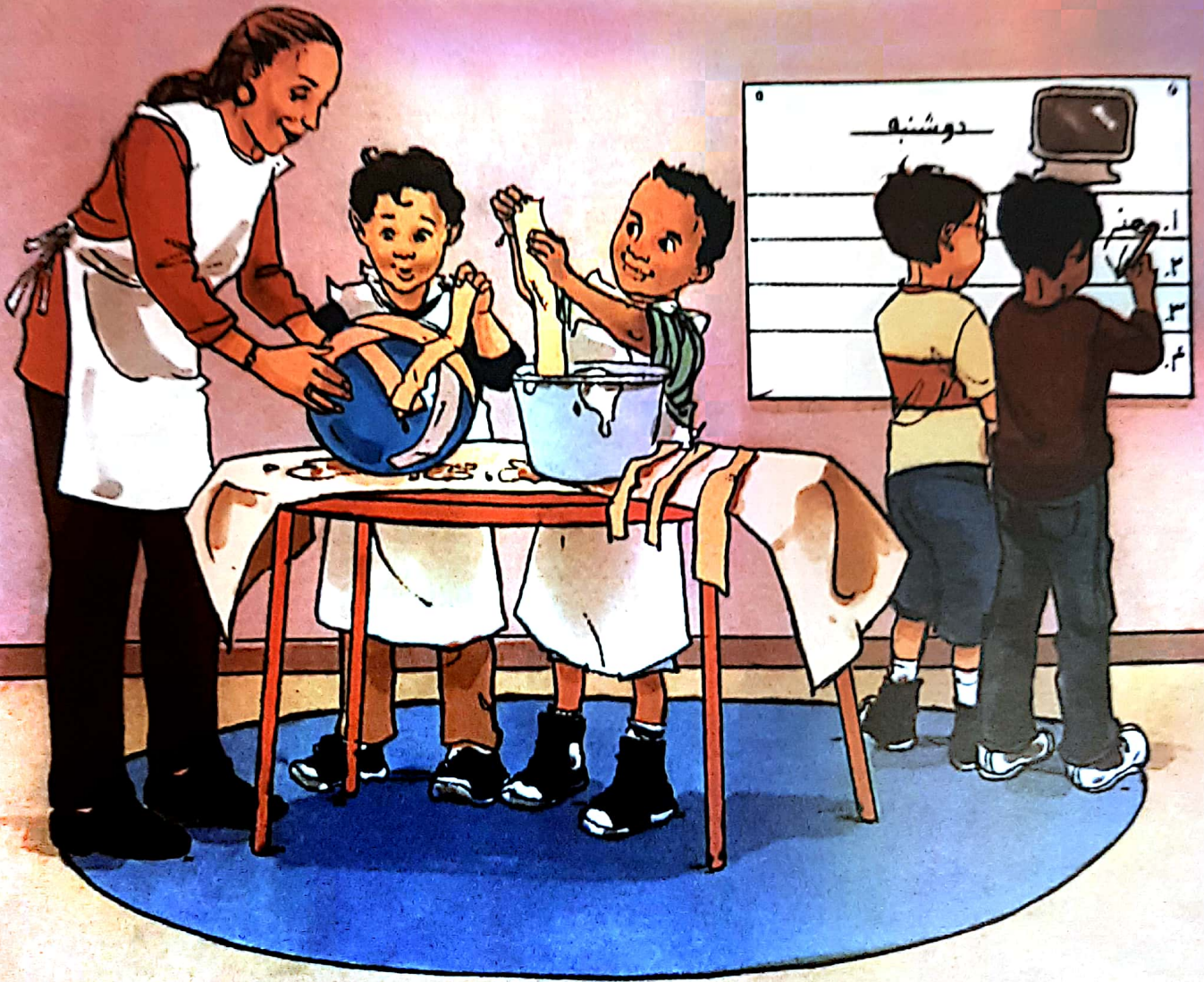
سروششناسه	: مینرز، چری، ۱۹۵۷ - م. Meiners, Cheri
عنوان و پدیدآور	: با گفتگو مشکل را حل کنیم / نویسنده چری جی مینرز؛ تصویرگر: مردیت جانسون؛ مترجم فرزانه کریمی.
مشخصات نشر	: تهران: قدیانی، کتابهای بنفشه، ۱۳۸۵.
مشخصات ظاهری	: ۳۶ ص. مصور (رنگی).
فروست	: (با هم بودن را یاد بگیریم)؛ ۹
شابک	: 964-536-127-3
یادداشت	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Talk and work it out
یادداشت	: گروه سنی: ب.
موضوع	: مشکل گشایی.
موضوع	: گفتگو.
موضوع	: اندیشه و تفکر.
موضوع	: کودگان -- روابط با دیگران.
شناسه افزوده	: جانسون، مردیت، ۱۹۴۷ - م.
شناسه افزوده	: Johnson, Meredith.
شناسه افزوده	: کریمی، فرزانة، ۱۳۴۲ - م. مترجم.
رده بندی دبویی	: ۱۳۸۵ ب۹۸۸۵۶/۴ ۱۵۳/۴
شماره کتابخانه ملی	: ۸۵-۳۱۷۸۸ م

من یاد می‌گیرم که با دیگران ارتباط خوبی داشته باشم.

من گاهی با نظر دیگران موافق نیستم.
البته اشکالی ندارد که آدم‌ها نظرهای متفاوت داشته باشند.

5
193

اما اگر چیزی راستی راستی ناراحتم کند.

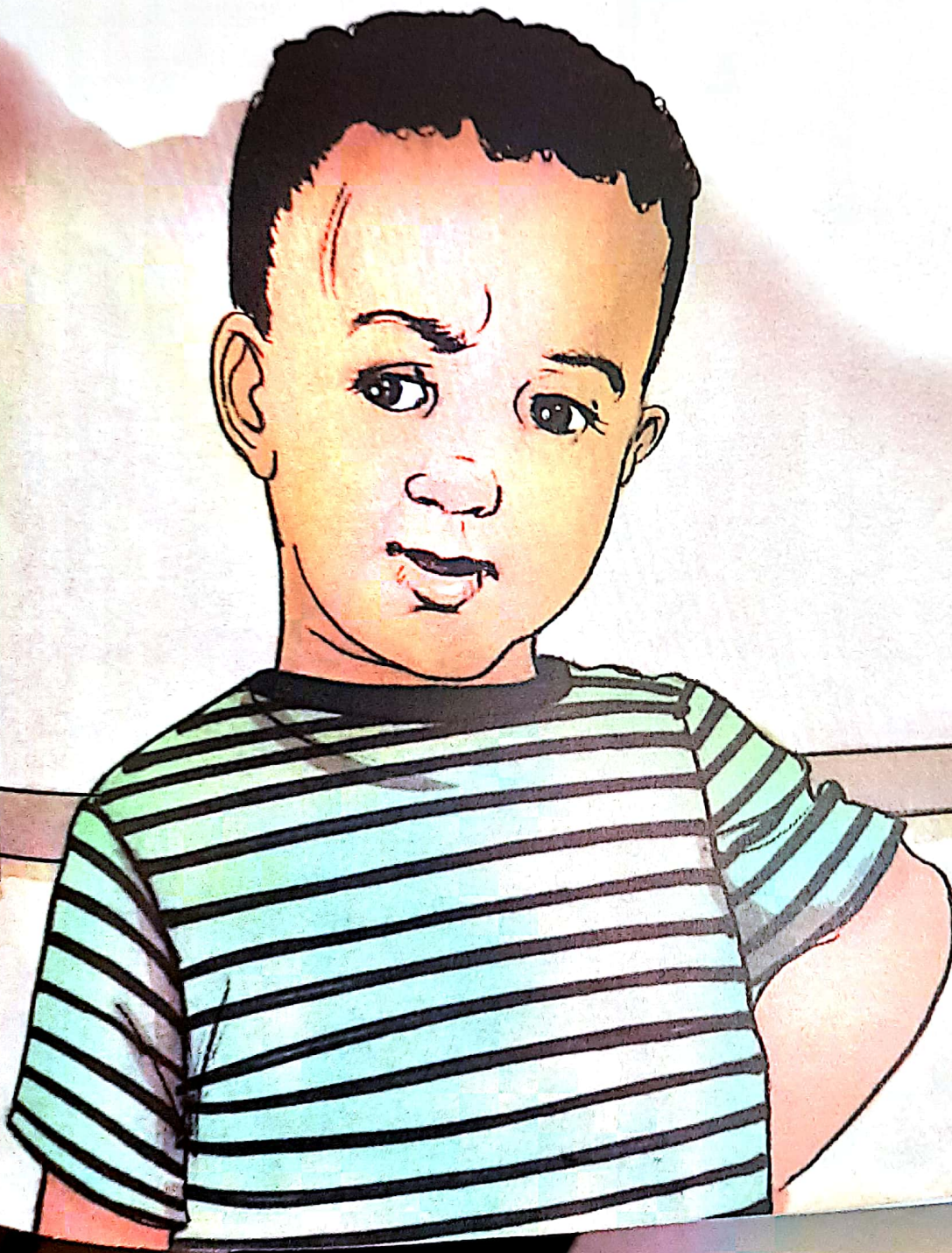

می توانم کاری بکنم که مشکل حل بشود.

می توانم کمی صبر کنم و یک نفس عمیق بکشم تا آرام بگیرم.
می توانم کمی وقت بگذارم و خوب فکر کنم که چه کار باید بکنم.

شاید بتوانم درباره آن مشکل حرف بزنم.
وقتی با کسی که ناراحتم کرده حرف می‌زنم، می‌توانم به او نگاه کنم
و خیلی واضح برایش بگویم که چه احساسی دارم.

گفت و گو کنید

۱. درباره مشکل، با یکدیگر حرف بزنید.
۲. به حرف های یکدیگر گوش دهید تا موضوع را بهتر درک کنید.
۳. به راه های حل مشکل فکر کنید.
۴. بهترین راه را انتخاب کنید.

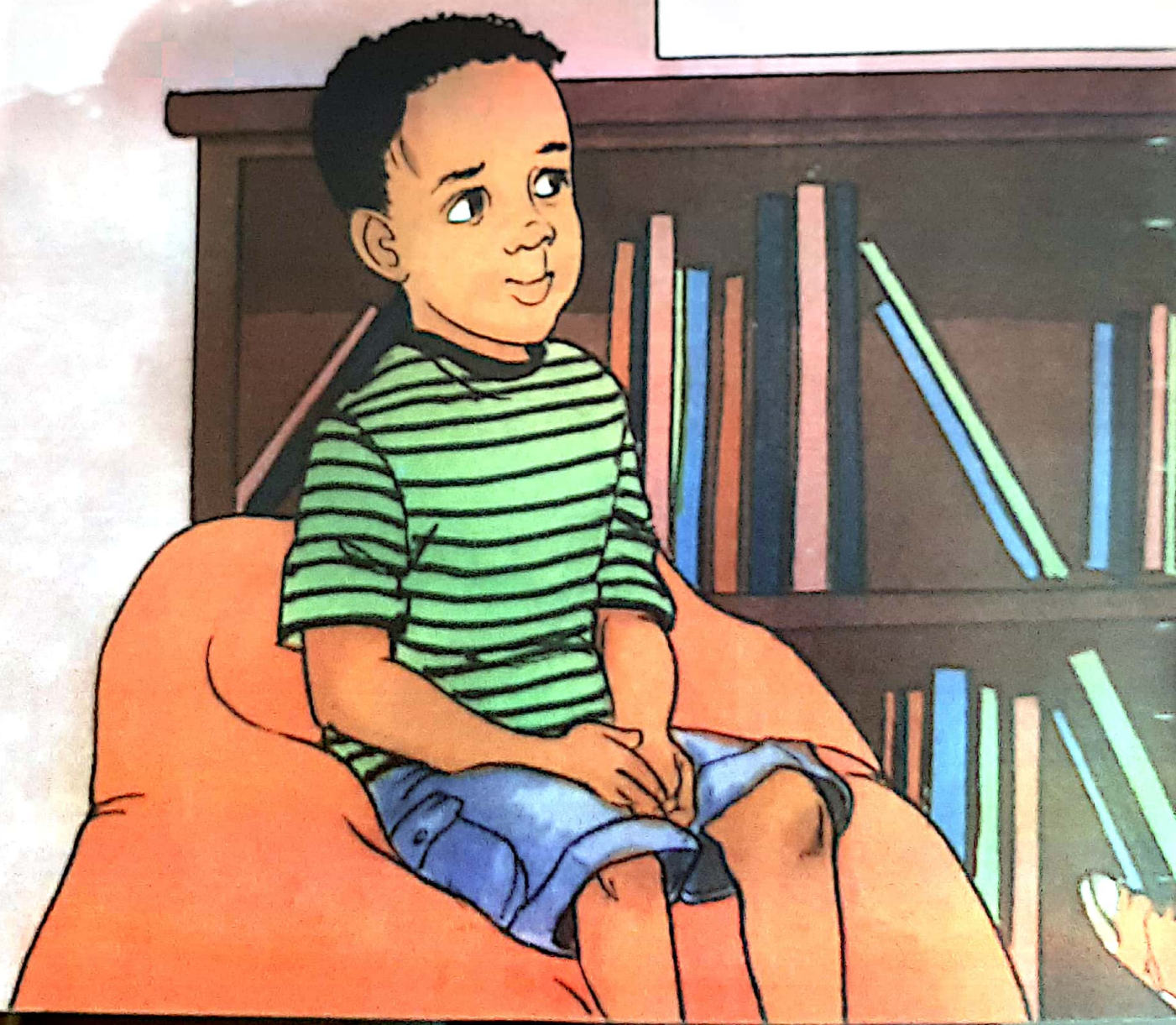

من می‌توانم به حرف‌های دیگران گوش بدهم و به احساس آنها فکر کنم.

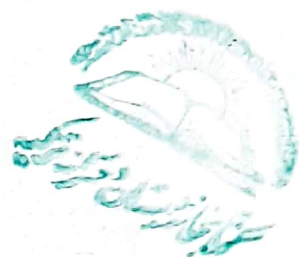

وقتی به حرف دیگری گوش می دهیم. مشکل را بهتر می فهمیم.

من می توانم به چیزهایی که می شنوم جواب بدهم.

این نشان می دهد که موضوع را می فهمم و برایم اهمیت دارد.

وقتی درباره مشکلی حرف می‌زنیم،
من می‌توانم مؤدب و دوستانه رفتار کنم.

وقتی می بینم کسی به حرف هایم گوش می دهد و خودم هم موضوع را بهتر می فهمم،
احساس خوبی پیدا می کنم.

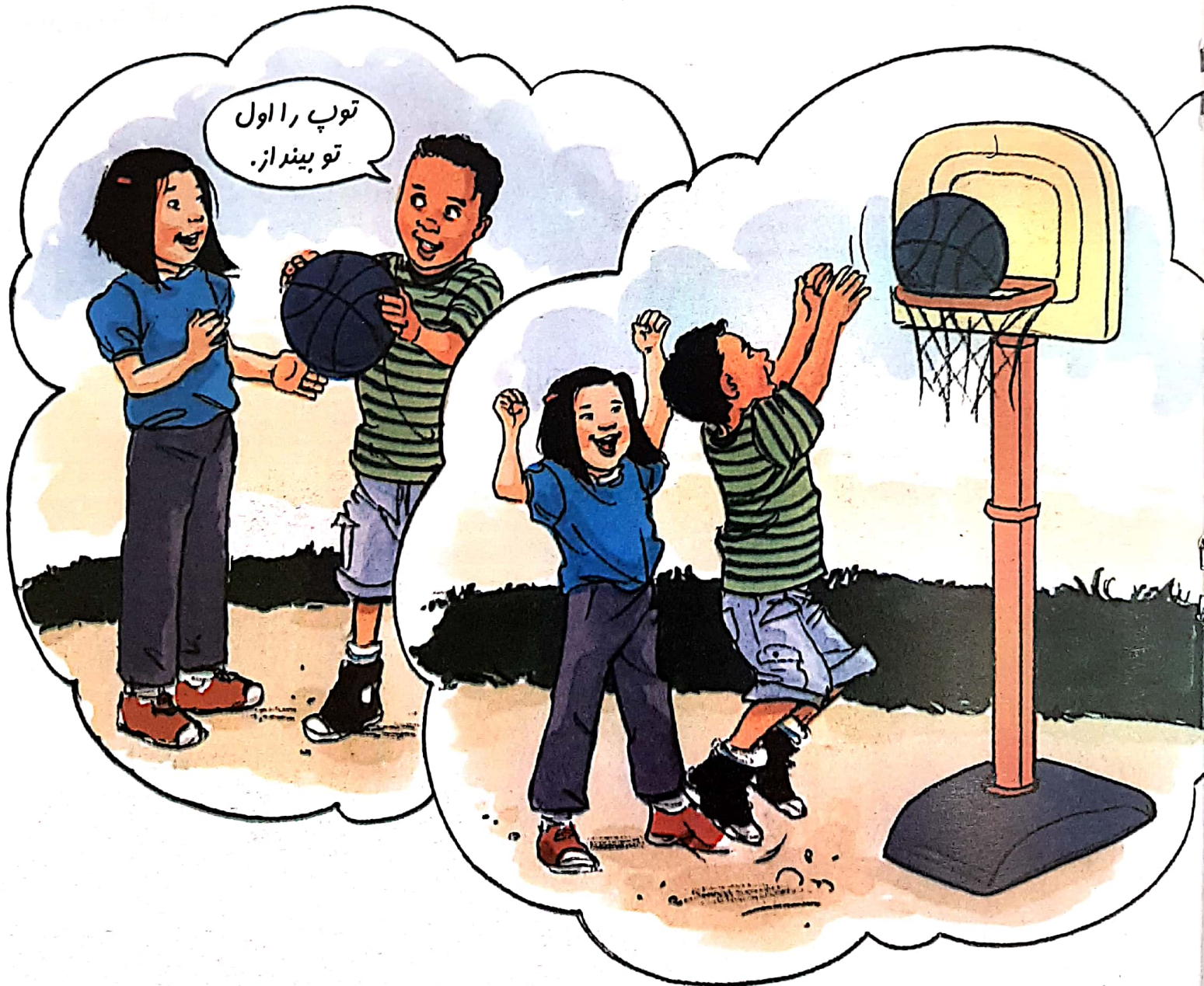

برای حل مشکل، از تخیلم هم می‌توانم کمک بگیرم.

می توانم به راه حل های زیادی فکر کنم.

و می توانم از کسی که باهاش مشکل دارم بخواهم کمک کند
تا برای مشکلمان یک راه حل پیدا کنیم.

تو چی فکر می کنی؟

و اگر باز هم به کمک احتیاج داشته باشم، می توانم از یک بزرگ تر کمک بگیرم.

من می توانم به تک تک راه حل ها فکر کنم.

یعنی چه می شود؟

من می توانم راه حلی را انتخاب کنم که برای هر دو ما خوب باشد.
و می توانم برای درست شدن اوضاع با دیگران همکاری کنم.

من می توانم از وسایلمان شریکی استفاده کنم، یا صبر کنم که نوبتم بشود،
یا کار خوب دیگری انجام بدهم.

گاهی پیدا کردن راه حلی که همه دوست داشته باشند سخت است.

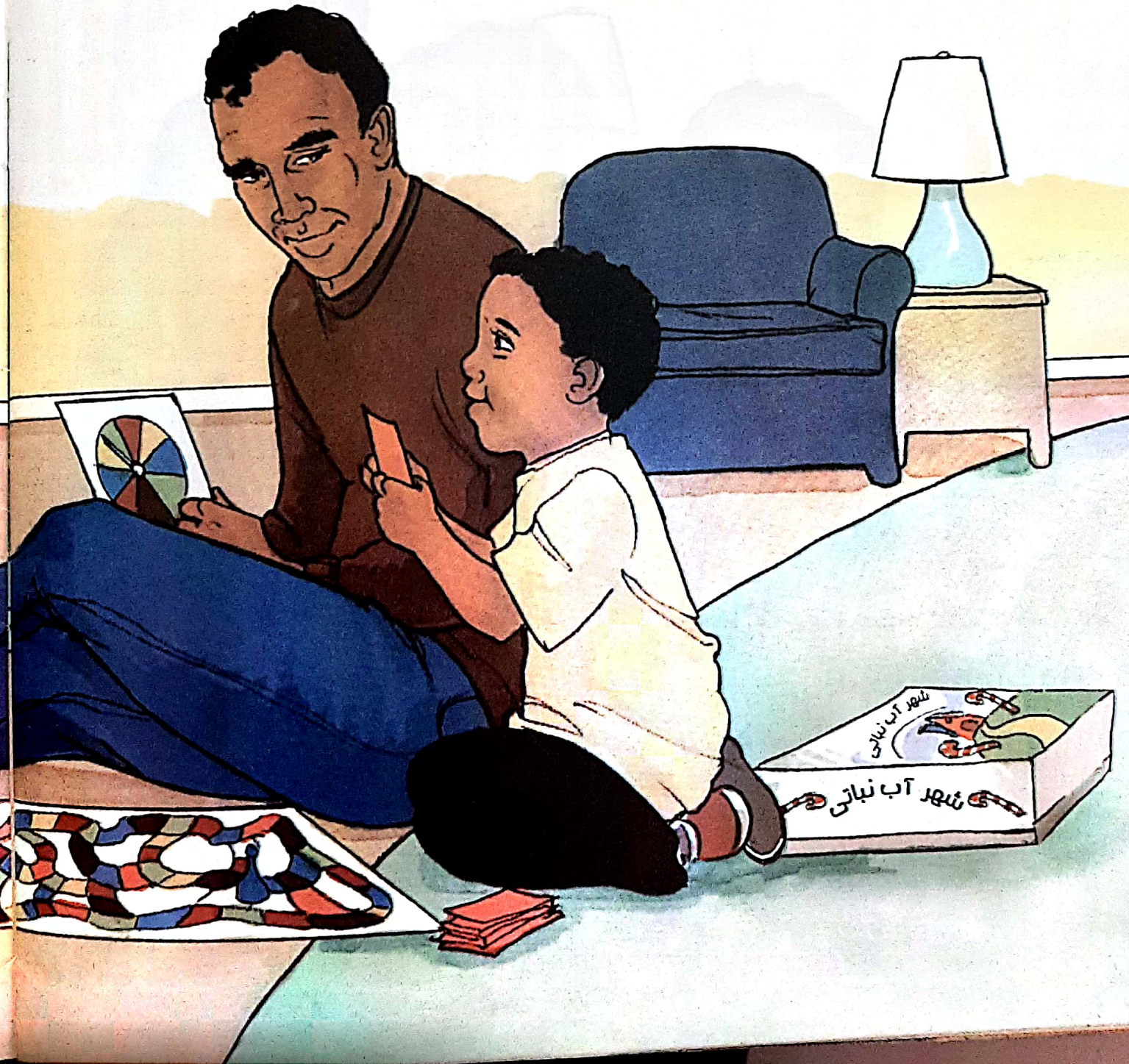

اما این جور وقت ها هم من می توانم محترمانه رفتار کنم.

من یاد می گیرم که مشکلاتم را با صلح و صفا حل کنم.

کنار آمدن با دیگران مهم تر از آن است که هر چی می خواهم به دست بیاورم.

اگر من همان قدر که به خودم توجه دارم به فکر
و احساسات دیگران هم توجه داشته باشم،

معمولاً می‌توانیم برای حل مشکلاتمان راهی پیدا کنیم.

روش‌هایی برای تقویت روحیه گفت‌وگو و حل مشکل در کودکان

وقتی صفحه‌ای از کتاب را می‌خوانید، از بچه‌ها پرسید:

- توی این عکس چه اتفاقی می‌افتد؟

سؤال‌های دیگری که می‌توانید درباره‌شان با بچه‌ها بحث کنید عبارتند از:

صفحه‌های ۷ تا ۳

- کسی هست که اغلب اوقات را با او بگذرانید؟ چرا از بودن با همدیگر لذت می‌برید؟ از چه جور بازی‌هایی خوشتان می‌آید؟
- وقتی مسئله‌ای راستی راستی ناراحت کند، چه احساسی پیدا می‌کنی؟ به احساسات چه کسی فکر می‌کنی؟ چرا خوب است که مشکل را حل کنیم؟

صفحه‌های ۱۱ تا ۸

- بیایید آهسته، یک نفس عمیق بکشیم. (مراحل دم و بازدم آهسته را به بچه‌ها نشان دهید و از بچه‌ها بخواهید که همزمان حرکت شما را تقلید کنند.) بعد از یک نفس عمیق چه احساسی دارید؟
- چه راه‌های دیگری وجود دارد که ما را آرام می‌کند؟ (درباره شگردهایی مانند شمردن اعداد یک تاده، کمی قدم زدن، نشان دادن احساس خود با نقاشی، حرف زدن درباره مشکل مورد نظر بایک عروسک یا حیوانی خانگی، حرف زدن بایک بزرگ‌تر، و دیگر پیشنهادها بچه‌ها با آنها بحث کنید.)
- وقتی با کسی مشکل پیدا می‌کنید، اولین کاری که برای حل مشکل باید انجام بدهید چیه؟ (اینکه با آرامش احساس خود را بیان کنیم.)
- اینکه بگویید خودتان چه احساسی دارید به حل مسئله بیشتر کمک می‌کند یا اینکه به فرد دیگری بگویید دوستان چه اشتباهی کرده است؟ چرا؟ وقتی با کسی حرف می‌زنید، به کجا نگاه می‌کنید؟ صدایتان چقدر بلند می‌شود؟ (به بچه‌ها کمک کنید تا متوجه شوند این چقدر اهمیت دارد که موقع حرف زدن به صورت شنونده نگاه کنند و با صدایی آرام و ثابت صحبت کنند. هدف از این تمرین آن است که فرد مقابل بدون داد و بیداد و سرزنش متوجه مشکل شود.)

صفحه‌های ۱۷ تا ۱۲

- برای اینکه شنونده خوبی باشید چه کار می‌توانید بکنید؟ (ساکت ماندن موقعی که دیگری حرف می‌زند، نگاه کردن به صورت گوینده، فکر کردن به چیزهایی که می‌شنویم، پاسخ دادن به حرف‌های او، سؤال کردن و فکر کردن به احساسات آن فرد.)
- وقتی کسی به حرف‌هایت گوش می‌دهد، چه احساسی داری؟ گوش دادن به صحبت‌های دیگران چطور به حل مشکل کمک می‌کند؟

صفحه‌های ۱۸ تا ۲۳

- این پسر برای حل مشکلتش به چه راه‌حل‌هایی فکر می‌کند؟ چه راه‌حل‌هایی دیگری برایش وجود دارد؟
- فکر می‌کنی اگر پسر نظر دخترک را در مورد مشکل پرسد، آن دختر چه احساسی پیدا می‌کند؟
- تو برای حل مشکلت از کدام بزرگ‌ترها می‌توانی کمک بگیری؟

صفحه‌های ۲۴ تا ۲۷

- از کجای فهمی که راه حلی خوب است؟ (هر دو طرف از آن راه حل خوششان بیاید، آن راه حل مشکل را برای مدتی طولانی از میان ببرد، با اجرای آن هیچ‌کس آسیب نبیند.)
- همکاری یعنی چه؟ این بچه‌ها چطور با هم همکاری می‌کنند؟

صفحه‌های ۲۶ تا ۲۶

- چه موقع پیدا کردن راه حلی که همه دوست داشته باشند مشکل می‌شود؟
- احترام چیه؟ (وقتی به کسی احترام می‌گذاری، نشان می‌دهی که به نظر تو آن آدم اهمیت دارد.)
- وقتی با نظر کسی موافق نیستی، چطور می‌توانی احترامت را به او نشان بدهی؟ (با آرام ماندن، مؤدبانه گوش دادن، و نشان دادن اینکه احساس آن فرد را درک می‌کنیم.)
- هیچ‌وقت سعی کرده‌ای به جای کاری که خودت دوست داری، کاری را انجام بدهی که دیگری دوست دارد تا این طوری خوشحالش کنی؟ چه اتفاقی افتاد؟ آن آدم چه احساسی داشت؟ تو چه احساسی داشتی؟

صفحه‌های ۳۲ و ۳۳

- اگر به احساس دیگران توجه داشته باشی، چطور رفتار می‌کنی؟
- وقتی مشکلی پیش می‌آید، چه کاری از دستت برمی‌آید تا آن مشکل حل بشود؟ (می‌توانید مراحل ذکر شده در صفحه‌های ۱۱، ۳۵ و ۳۶ را مرور کنید و درباره مطالب صفحه‌های ۱۰ تا ۲۷ کتاب به صورت جزئی‌تر با بچه‌ها بحث کنید: درباره مشکل، محترمانه صحبت کنید؛ به حرف یکدیگر گوش دهید؛ به راه‌حل‌های ممکن فکر کنید؛ بهترین راه حل را انتخاب و اجرا کنید.)

بازی‌های حل مشکل

این کتاب مهارت‌هایی برای حل صلح‌آمیز مشکلات را به کودکان می‌آموزد. این مراحل چهارگانه را می‌توان همیشه به خاطر سپرد:

- ۱- درباره مشکلات با یکدیگر حرف بزنید.
- ۲- به حرف دیگران گوش دهید تا از احساس آنها نیز آگاه شوید.
- ۳- به راه‌های حل مشکل فکر کنید.
- ۴- بهترین راه حل را انتخاب کنید.

جلوتر تو بایستد. (من زودتر اینجا بودم. من فکر نمی‌کنم این کار عادلانه‌ای باشد که کسی خارج از نوبت توی صف بیاید. هی، تو نمی‌توانی این کار را بکنی!)
روش بازی: از کودکی بخواهید که یکی از کارت‌ها را بیرون بکشد. نمایشنامه روی کارت را با صدای بلند بخوانید، و بعد پاسخ‌های پشت کارت را. از آن بچه بپرسید: «چه روشی برای حرف زدن درباره مشکل درست است؟» یا «کدام یک از این پاسخ‌ها می‌تواند احساس تو را نشان بدهد؟» کودک بهترین پاسخ را انتخاب می‌کند. به سؤال کردن ادامه بدهید: «چرا گفتن این جواب خوب است؟» درباره اینکه متهم کردن دیگری و به کار بردن پاسخ‌های تند یا ناخوشایند هیچ کمکی به حل مشکل نمی‌کند، با بچه‌ها حرف بزنید. (متهم کردن دیگران فقط باعث می‌شود که هر دو نفر دلخور و ناراحت بشوند. این روش اصلاً محترمانه نیست.) همچنین برای بچه‌ها توضیح بدهید که به کار بردن پاسخی که احساس و افکار آنها را بیان کند بیشتر کمکشان می‌کند تا هر دو آرام بمانند و محترمانه صحبت کنند.

توسعه دامنه بحث: از آن بچه بخواهید که بدون استفاده از پاسخ‌های پشت کارت، خودش پاسخ مناسبی را پیشنهاد بدهد. و بعد از بچه‌ها بخواهید که آن ماجرا را به صورت نمایش اجرا کنند.

گفت و گوی دست رشته‌ای!

(مرحله ۲ مهارت حل مشکل را تقویت می‌کند)
 آماده‌سازی: از بچه‌ها بخواهید که مثل یک حلقه بسته، کنار یکدیگر بنشینند. اگر تعداد بچه‌ها زیاد است، می‌توانند در چند دسته ۶ تا ۸ نفره حلقه بزنند. هر حلقه به یک کیسه کوچک لوبیا یا عروسکی پارچه‌ای احتیاج دارد.

روش بازی: موضوعی مانند رنگ‌ها (ورزش‌ها، خوراکی‌ها، برنامه‌های تلویزیونی، اسباب بازی‌ها، کتاب‌ها) را مطرح کنید. کیسه لوبیا را به کودکی بدهید و از او بخواهید که رنگ مورد علاقه‌اش را نام ببرد. (من از سبز خوشم می‌آید.) سپس باید کیسه لوبیا را برای بچه دیگری بیندازد که به او جواب می‌دهد و نظر خود را اعلام می‌کند. (کایلا، تو از سبز خوشت می‌آید. من بنفش را دوست دارم.) بچه دوم کیسه را برای بچه دیگری می‌اندازد و بازی ادامه می‌یابد. (هووی، تو از بنفش خوشت می‌آید. من صورتی را دوست دارم.) موضوع بحث را عوض کنید. درباره اینکه بچه‌ها چه خوب به حرف‌ها و جواب‌های یکدیگر گوش می‌دهند با آنها صحبت کنید. همچنین بر این نکته تأکید کنید که اگر چه آنها چیزهای متفاوتی را دوست دارند، اما می‌تواند احساسشان را به یکدیگر بگویند و با یکدیگر ارتباط خوبی داشته باشند.

گوش دادن با ذهن باز

(مرحله ۲ مهارت حل مشکل را تقویت می‌کند)
وسایل لازم: شیشه مربایی یک لیتری که در داشته باشد، کاغذ نقاشی و ماژیک، چسب نواری، ۸ تا ۱۰ عدد گیره بند رخت.
آماده‌سازی: تصویر صورتکی را نقاشی کنید و دور آن را ببرید (حدود ۱۰ سانتی متر

این کتاب را برای کودکان یا برای گروهی از بچه‌ها بخوانید. وقتی بچه‌ها با کتاب آشنا شدند، هرگاه موقعیت مناسبی پیش آمد که به رفتار مثبت و حل مشکلات مربوط می‌شد، برای آموزش چنین مهارت‌هایی به مطالب کتاب اشاره کنید. وقتی بچه‌ها احساس خود را محترمانه و با آرامش بیان می‌کنند، به نظر یکدیگر گوش می‌دهند، و برای حل مشکل با یکدیگر همکاری می‌کنند، رفتارشان را مورد توجه قرار دهید و از آنها تقدیر کنید. برای تقویت درک بچه‌ها و تسهیل مهارت‌های حل مشکل در آنها، از فعالیت‌های بعدی نیز می‌توانید بهره ببرید.

همخوانی مراحل حل مشکل

(مراحل ۱ تا ۴ مهارت حل مشکل را تقویت می‌کند)

از بچه‌ها بخواهید که همه با هم مراحل چهارگانه حل مشکل را با عبارات‌های کوتاه حرف بزن، گوش کن، فکر کن، انتخاب کن تکرار کنند. هنگام اعلام هر مرحله، شما این حالت‌ها را به خود بگیرید: حرف بزن (با انگشت خود به دهانتان اشاره کنید) گوش کن (به گوش خود اشاره کنید) فکر کن (به سرتان اشاره کنید) انتخاب کن (یک دست را بالا بگیرید و با انگشت دست دیگر به کف دست مقابل اشاره کنید).

جواب‌های من!

(مرحله ۱ مهارت حل مشکل را تقویت می‌کند)

آماده‌سازی: روی کارت‌هایی کوچک، نمایشنامه‌هایی شبیه نمونه‌های زیر و با موضوع مشکلات بچه‌ها بنویسید. از مشکلاتی که واقعاً میان بچه‌ها رخ داده است نیز مثال بیاورید، اما به اسم واقعی بچه‌ها اشاره نکنید. پشت هر کارت، دو نمونه پاسخ بنویسید. پاسخ اول را به صورت اول شخص مفرد تهیه کنید - پاسخی مؤثر و جسورانه که با کلمه «من» شروع شود و افکار و احساسات کودک (گوینده) را بیان کند. پاسخ دوم را به صورت پیامی ناکارآمد تهیه کنید که دیگری را متهم و سرزنش کند. کارت‌ها را داخل کیسه‌ای بریزید.

نمایشنامه‌ها و پاسخ‌های نمونه:

- بچه‌ای وسیله‌ای را که تو مشغول بازی با آن هستی از دست می‌گیرد. (من هنوز دارم با آن بازی می‌کنم. تو همیشه وسایل من را قاپ می‌زنی! آن را پس بده!)
- کسی شما را با اسم بدی صدا می‌کند. (من خوشم نمی‌آید این طوری صدایم کنی. آن خودتی!)
- در صف غذاخوری، دوستی اجازه می‌دهد که یکی از بچه‌ها خارج از نوبت،

ارتفاع و ۷ سانتی متر پهنای داشته باشد) این تصویر را روی شیشه مربا بچسبانید. روش بازی: شیشه را بدون درپوشش به بچه ها نشان دهید و بگویید: «خیال کنید این یک آدم است.» به صورتک اشاره کنید. «بینید، این سرش است.» در شیشه را بپنید و بگویید: «وقتی کسی نمی خواهد به فکرهای جدید گوش بدهد، ما می گویم که ذهنش بسته است. حالا خیال کنید که این گیره ها فکرهای جدیدند. فکر می کنید وقتی این آدم به حرف کسی گوش ندهد، این فکرهای می توانند وارد ذهنش بشوند؟» وقتی بچه ها نظرشان را دادند، شیشه را همان طور در بسته روی زمین قرار دهید و سعی کنید که گیره ها را داخل آن بیندازید. از بچه ها بپرسید: «وقتی ما گوش نمی دهیم، برای فکرهای جدید چه اتفاقی می افتد؟» (فکرها وارد ذهنشان نمی شوند.) بعد در شیشه را بردارید و دوباره گیره ها را، با دقت به داخل آن بیندازید، طوری که همه آنها توی شیشه بیفتند. به بچه ها بگویید: «وقتی ما تصمیم می گیریم که راستی راستی گوش بدهیم، ذهنمان باز می شود. بعد می توانیم بشنوم و فکرهای جدید را بفهمیم.» از بچه ها بپرسید: «برای اینکه با ذهن باز به حرف های دیگران گوش بدهیم، باید چه کار کنیم؟» درباره مواردی مانند نمونه های زیر با بچه ها بحث کنید:

- وقتی کسی حرف می زند ساکت بمانیم.
- به کسی که حرف می زند نگاه کنیم.
- به حرف های او فکر کنیم.
- به چیزی که می شنوم جواب بدهیم.
- سؤال کنیم تا مطمئن بشویم که موضوع را درست فهمیده ایم.
- به احساس کسی که حرف می زند فکر می کنیم.

بعد بگذارید که بچه ها به نوبت گیره ها را داخل شیشه بیندازند. وقتی گیره یکی از آنها داخل شیشه می افتد، از او بخواهید که یکی از نکات مربوط به خوب گوش دادن را بگوید. تغییرات بازی: از بچه ها بخواهید که با یک قوطی خالی شیر خشک برای خودشان «ذهن باز» درست کنند، عکس آدمکی را روی آن بچسبانند و گیره های کاغذ را داخل قوطی بیندازند.

گردهمایی حل مشکل

(مرحله ۳ مهارت حل مشکل را تقویت می کند)

موقعیت های دشواری را که در محیط های آموزشی خود با بچه ها تجربه کرده اید یا می دانید که بچه ها با آنها مواجه می شوند (نمونه های زیر را ببینید) روی کارت هایی کوچک بنویسید. نمونه ای از این موارد را بخوانید یا از بچه ای بخواهید که آن را برای دیگران بخواند. ماجرا را بالای تخته کلاس بنویسید. بعد بگویید: «بیا برای حل این مشکل همه با هم فکر کنیم. ما به همه کارهایی که احتمالاً شما در این شرایط انجام می دهید فکر می کنیم. وقتی با هم فکر می کنیم، هر نظری خوب است.» در صورت لزوم، به بچه ها یادآوری کنید که برای حل آن مشکل چهار راه حل ارائه دهند. راه حل های پیشنهادی را روی تخته کلاس بنویسید. بچه ها را تشویق کنید که همه پیشنهادها را ارزیابی کنند. می توانید به آنها بگویید: «ما بعداً فرصت داریم که بهترین راه حل را انتخاب کنیم. الان فقط به این پیشنهادها فکر می کنیم.» بعد از این جلسه هم فکری، نوشته های روی تخته کلاس را برای بازی بعدی نگه دارید. یا اگر مایلید، همه راه حل ها را پشت کارت مربوط بنویسید تا در آینده از آنها استفاده کنید.

مشکلات نمونه:

- داخل صف یکی شما را هل می دهد.
  - شما و یک بچه دیگر می خواهید برنامه های تلویزیونی متفاوتی را تماشا کنید.
- راه حل های نمونه:
- شما هم او را هل می دهید.
  - تلویزیون را خاموش می کنید.
  - موضوع را به یک بزرگ تر می گوید.
  - نوبتی تلویزیون تماشا می کنید.
  - می گوید خوشم نمی آید کسی هلم
  - جیغ می کشید و او را می زنید.
  - بدهد.
  - برنامهای را پیدا می کنید که هر دو دوست داشته باشید.
  - کار او را ندیده می گیرید.

نمایش و بازی «انتخاب بهترین راه حل»

(مرحله ۴ مهارت حل مشکل را تقویت می کند.)

آماده سازی: چند نمونه نمایشنامه (که مشکلی را نشان می دهد) و راه حل های بازی «گردهمایی حل مشکل» را آماده کنید. هر بچه نیز به کاغذ، یک مداد، یک مداد شمعی آبی و یک مداد شمعی قرمز احتیاج دارد.

مرحله ۱

به بچه ها کاغذ و مداد بدهید و از آنها بخواهید که عددهای ۱ تا ۴ را به صورت ستونی روی برگه هایشان بنویسند. مدادهای شمعی را میان آنها توزیع کنید. یکی از نمایشنامه ها و راه حل اول آن را با صدای بلند بخوانید. از بچه ها بپرسید: «این راه حل برای هر دو نفر این ماجرا خوب است؟ چرا بله یا چرا نه؟» اگر پاسخ بله است، از بچه ها بخواهید که جلو عدد ۱ یک ستاره یا صورتکی خندان را با رنگ سرخ بکشند. بعد بپرسید: «این راه حل، مشکل را برای مدتی طولانی از بین می برد؟» اگر بله، از بچه ها بخواهید که جلو همان عدد، ستاره یا صورتکی خندان را با رنگ آبی نقاشی کنند. این کار را در مورد همه راه حل ها ادامه دهید. سپس از هر کودک بپرسید: «به نظر تو، کدام راه حل از همه بهتر است؟ چرا؟» همه پاسخ های مناسب را بپذیرید و به بچه ها کمک کنید تا متوجه شوند بهترین راه حل آن است که برای هر دو طرف خوب باشد و تا مدتی طولانی مشکل را از میان بردارد.

مرحله ۲

بچه ها را به صورت گروه های دو نفره در آورید. از هر گروه بخواهید که یکی از نمایشنامه های نمونه را اجرا کنند، و یکی از بچه ها راه حلی را که در مرحله انتخاب کرده است در این نمایش مطرح کند. بعد، بچه ها باید نقش خود را با یکدیگر عوض کنند.

مرحله ۳

در صورت بروز مشکلی حقیقی، بعد از آنکه بچه ها آرام گرفتند، درباره آن مشکل با بچه ها صحبت کنید. درباره اینکه آنها برای حل این مشکل چه راهی را پیش گرفته اند، چه راه های دیگری برایشان وجود داشته است، و اینکه در آینده اگر این مشکل تکرار شود، چه باید بکنند، با بچه ها حرف بزنید. شاید بچه ها بدشان نیاید که برای انتخاب بهترین راه حل، باز هم روش ارزیابی با مداد شمعی های سرخ و آبی را به کار برند.